

Előfizetési árak:

Egész évre 10.— frt
Félévre 5.—
Negyedévre 2.50 —
Egy héra 1.—
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVUPÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és

kiadóhivatal:

Főpiacz, a város-
házzal szemben.

Hirdetések:

Egy hasábos postt
soronkint 5 krjával
számítatnak.

Az új szervezet.

Debreczen, július 9.

(K.) Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága nyolcz napi munka után letárgyalta a szervezeti szabályzat javaslatát és ezzel kapcsolatban felemelé tisztviselőinek fizetését, valamint az eddig nélkülözött lakáspénzt is megszavazta.

A közgyűlés emez áldozatkészsége mindenestre a legnagyobb dicséretet érdemli meg és hálából a város tisztviselői valamint a multban, ugy a jövőben is igyekezni fognak buzgó munkásságuk által javadalmaik felemelését megköszönni.

Ugyanezen közgyűlés több új hivatali állást is szervezett, mert belátta, hogy a jó közigazgatás első kelléke, hogy a tisztviselők tul ne legyenek terhelve, mert ez esetben nem érhető el az, ami szintén nagyon fontos dolog, tudniillik a közigazgatási teendők gyors menete.

Első sorban hét tanácsnoki állomást szervezett a közgyűlés, mindegyiknek előírván ügykörét. E hét tanácsnoki állás égetően szükséges és épen azért az ennek folytán előálló költségtöbbletet

senki sem sajnálja, ki meggondolja, hogy milyen óriási számmal emelkedtek Debreczenben pár év alatt a közigazgatás teendői. Valamint az új tanácsnoki állásokra, ugy a többi most szervezett állásokra is szükség van. Ezt eléggé megokolják maguk a szervezeti szabályzat pontjai, melyek körülírják a kreált új állások teendőit és tisztviselőinek munkakörét.

A nyolcz napi tárgyalás folyamán egyes kérdéseknél beható vitákat hallottunk, de a legtöbb esetben a kívánt felvilágosítás megadása után a látszólagos ellentétek és félreértések elsimultak. S most a bevégzett munka után, mely nagyban elő fogja mozdítani a megerősítés esetén a jó és gyors közigazgatást, annyit jegyzünk meg, hogy a tárgyalás lefolyása alatt sok helyes eszmét hallottunk, sok jóakaratu tanácsot megsziveltünk, és az itt-ott előtörő szenvedélyes hangot egyedül annak tudjuk be, hogy emberi gyarlóságunkban gyökeredzik az, hogy a mások ellenkező véleményeinek nem tudunk egészen türelmes hallgatói lenni.

A közügy kárára dolgozik az, aki akár öntudatosan, akár öntudatlanul olyan húrokat penget,

melyek a nyugodt, higgadt tárgyalás harmoniáját megzavarják. Ebből mig egy részt semmi haszon sem származik, más részt ez a disszonáris hang viszhangra talál a törvényház falain kívül is és megrendíti a társadalmi béke alapfalait.

Az igazság nem zsarnokság, az ellenvélemény még nem tyranizmus. Azután meg az a túlérzékenykedés sem jogosult akkor, midőn az érzékenykedők súlyos vádakkal dobálóznak. Mert ami az egyiknek fáj, rosszul esik a másoknak is. Ezt az axiómát soha sem szabad feledni azoknak, kiket vagyoni állásuk vagy polgártársaik megtisztelő bizalma a törvényhatóság közgyűlése küld.

De vessünk fátyolt az elmúlt napokra és egyesült erővel munkálkodjunk városunk javára. Az igazság és szeretet, egymás véleményének tiszteletben tartása és az állandó nemes hang uralja tanácskozásainkat. Ebből nagy haszon hármlik a közügyre, mig a gyanúsítások, ellenmondási viselkedetek a legnemesebb szándék teljesülését is akadályozzák, ahelyett hogy azt előre vinnék.

Azt hisszük, hogy nem esalódunk, ha abban a véleményben

T Á R G Z A.

Margaréta.

Irta: Juan Valera.

(Folytatás és vége.)

Örültség! Hisz férje nem sejtí bünet, hisz ezzel a meglepetéssel új bizonyítékát adta szerelmének. És a forró vér tüzes árama tödült fel arczába és édes meleget árasztott meztelen vállaira és jéghideg kezeire. Aztán megrázkódott újra. Nem, már nem félt az élettől. Eszébe jutott, hogy könnyű öltözet van csak rajta — és félt a haláltól.

Nem, nem, élni fog, elfogja küldeni André, így jóvá fogja tenni bünet. Tán virul még számára is boldogság. Tán le tudja vezetelni vétkeit. Nem, nem, hiszen még elveszve, hisz még csak huszonkét éves, szép akart még lenni — és élni akart, élni.

* * *

És midőn felvirradt a hajnal, Rita kaczer pongyolát öltött és feltette magába, hogy újra felveszi a harcot, hogy visszahódítja férje szívét, ha netán gyanakszik, elringatja féltékenységét, ha valamit szimatol. Meg van mentve; minden elmúlt, mint tünő álom; hitves akar újra lenni, hitves és anya és ő mindig el szokta élni azt, amit erősen akart. És a hullámok még mindig dalolják altató panaszos éne-

küket; a hús reggeli szellő halkán suttag a fenyvesek ágai között és gyantás illatuk a szellő szárnyain beáramlik szobájába... a távoli azurkék égbolton halászbarkák vitorlái fehérlenek. Béke uralg a földön, valamint szívében.

* * *

José ezalatt mély álomba elmerülve hevert nyugágyán, de egy nyitott kis ezüstpalaczkából néhány csepp mákony permetezett szerte hálósobájának perzsa szőnyegén.

* * *

Egybekelésük óta mindig egyedül voltak ebédnél, mulatt szolgáljuk lábujjhegyen sompolygott ki a szobából, mihelyt felhordotta az ételeket és csak ura egy éles füttyére jött vissza. Margaréta, kinek orcáin az éjszakai kínos tépelődés elhervasztotta a rózsákat, néhány csepp tüzes andaluziai bort szüresölt esiszolt velenezei poharából; José pedig, ki ma feltűnően szótlan volt, hallgatva bámult maga elé, aztán hirtelen Ritához fordult és udvariasan szolt.

— Boesánat, asszonyom, hogy oly udvariatlan vagyok és jelenlétében gondolataimba elmerülök, de szolgáljon mentsegemül az, hogy egy kedves barátom esetén merengek, amely tán önt is fogja érdekelni. Ez a barátom későn nősült meg, mert hosszú ideig sinylődött egy férjes asszony bilineseiben, ki neki mindent feláldozott és kinek ő nem adhatta érte cserébe a nevét, mert családjá moesokta-

lan nevéen foltot nem ejthetett és mert a bünös asszony férje mitsem sejtett neje vétkeiről. Később, midőn a szegény asszony bünbánása kínjaiban meghalt, feledni kezdett az én barátom is és megbühődött érte.

— Kérem, ne piruljon el, asszonyom, önnök joga van büszkén, felemelt fővel járni.

Margaréta elhalványult.

— Egy alkalommal barátom elutazott és aznap este kastélya lángban állt, Louiseta és kedvese szénne égtek abban a teremben, hol meggyalázták a családi szentélyt. És midőn másnap a tetemekre akadtak, az egész világ, a férj látszólagos kétségbeesésének daczára, sejtette a rettenetes titkot. És a hatóság hallgatott.

Rita felemelkedett helyéről, szeme mereven bámult a távolba, halálsápadtság borította arcát, firtjei leomlottak vállaira és mint valami ragyogó aranykeret vették körül tündérszép arcát.

— Kérem, asszonyom, hallgasson végig.

— Másnap Cannesban sokan dicsérték, mások meg gánésolták barátom tettét. Én pedig azt állítottam André jelenlétében, ki erről tanubizonyságot tehet: Barátom tán helyesen eselekedett; de azért van ennek még jobb megoldása. Én például, ha egykor, amitől Isten megőrizzen, Othello szomorú szerepére jutnék, azt mondanám a hitszegő nőnek: „Asszonyom, ez a terrasz sziklákon nyugszik és a szikla lábát tenger hullámain mossák el.

vagyunk, hogy a belügyminiszter ur rövid idő múlva megerősíti az új szervezeti szabályzatot. Addig is méltán dicséret illeti meg Debreczen sz. kir. város törvényhatóságát e munkálat letárgyalásáért.

Debreczen. sz. kir. város pedig haladni fog erőben és dicsőségben azon sok áldás nyomán, mely azon szivekből fakad fel, melyek a nemes város jóléte érdekében kifejtett tehetségüket és munkásságukat a város bőkezűségéből jutalmazva látják.

És most, midőn a szervezeti szabályrendelet letárgyalásával ezeket elmondani jónak láttuk, egyben hálás szívvel emlékezünk meg Dégenfeld József gróf főispánról, ki bölcs és tapintatos vezetésével ezen egy a közigazgatás, mint a tisztviselők nemes ambícióját és munkakedvét nagyban előmozdító munkálatot diadalra vezetete.

Néppárti demagógok.

Budapest, július 9.

(P. C.) A napokban az egész országban voltak pártgyűlések, valóságos választási gyűlések, mert a képviselők beszámoló beszédei az országgyűlés vége felé már nincsenek e jelleg nélkül.

Zsilinszky államtitkár beszéde, a békés hang, mely benne uralkodó volt, a politikai helyzet hozzáértő megítélése és a gazdasági helyzet hü festése mély benyomást keltett és hatását nem fogja eltéveszteni sem az államtitkár szűkebb választókerületében, sem az egész országban. E beszéddel szemben szomorú ellentét Gabriel von Ugron, ez egyházi-politikai ellenzék vezérének reakcionárius beszéde, pendant-jaival, ama beszédekkel egyetemben, melyeket a néppárti

bujtogatók és demagógok tartottak. Az ország minden részében felállították mozgó emelvényeiket a néppárt sivar agitátorai és egy nagynehezen összetoborzott tömeg asszony és cselédnép előtt hirdették a demagógia Istennek tetsző voltát.

Ha ezt az államellenes agitációt nem lehetett is megakadályozni, szaporodását és veszedelmes utójátékát lehetlenné kell tenni. A gyülekezés és szó-lás-szabadság köpenye alatt nem szabad sem a létező rend, sem az államfenség ellen izgatni, prédikálni.

Állam és egyház egy egészet képez, melyet ezek az államellenes üzemek alkatrészeire bontanak, az államellenes épület erősítését befelé veszélyeztetik, Magyarországot jelentéktelen gyöngye tagjává nyomják le az európai koncertnek, melynek most tisztelt és minden más álmossal egyenjogu tagja. A kortársak még élénken emlékezhetnek a német birodalom vezetői mint jártak el annak idején a kulturharccsal és harczosokkal szemben. Ott levetették a selyem keztyűt és a vas ököl, mely a külellenséget legyűrte, hamar elkészült a belső ellenségekkel is. Veszedelmes játék az, melyet a néppárti agitátorok üznek. Magyarországot a feltétlen vallásszabadság és felekezeti egyenjoguságának hazája. Egy felekezeti sem lehet, szabad a többiek javára elnyomni, vagy megrövidíteni és a legnagyobb és legelterjedtebb vallás követői felekezeti tekintetben csak olyan védelmet élveznek, mint a legkisebb bevett felekezet hívei. Egyenlő jogokkal és egyenlő köteleességekkel áll mindnyájuk felett az állam, melynek minden más érdek kell hogy alája rendelve maradjon. E haza polgárai első sorban magyarok és csak másodsorban válnak szét felekezetre. A nemzet önmagát kormányozza és nem ismer el semmi néven nevezendő abszolút hatalmat.

És ime az alsópapság néppárti része nyílt ellenkezésben az egyházfejedelmekkel elég vakmerő a saját egyházának hegemoniáját megvetve, az ország legdrágább kincsét, belső békéjét megtámadni és a különben is többféle

politikai pártban küzdő tömegeket még felekezeti pártokra is, vallási táborokba osztani. Nem gondolják meg a reakciónak ezek a sötétben bujkáló harczosai, hogy a magyar állam csak a saját jogait követeli, az egyház jogait érintetlen hagyja! Nem akarják belátni a heccáplánok, hogy hihetetlen matérializmusukban a szabadelvű Magyarország egy batkával sem károsította őket, hogy a magyar törvényhozás az alsó papság érdekében többet és többet adott, mintsem tanácsos volt? A legfeketébb fajtából való urak a magyar népben nem találnak követőkre, tehát kizárólag a nemzetiségekre támaszkodnak demagóg üzemekben. Ezért is nem törődik sem a hivatalos, sem a nem hivatalos Magyarország a néppárt ez előharczosainak üzemeivel. A garantizált szabadság legyen akkor is biztosítva és megóva, mikor a leglelküimeretlenebb módon visszaélnék vele. Végre le kell huzni a glazékeztyűt és vas ökölrel kell a néppárti demagógok közé csapni, meg kell velük értetni, mi az államveszélyes és mi az alkotmányos jog, mert, különben a közelgő választások alatt, ha az egész országban komoly lesz a dolog, ez a csöcselék minden sarkán lángba borítja az országot és állandó interkonfesszionális harcot idéz elő, olyat, milyenről a szabadelvű Magyarország egyelőre nem is álmodik. Az ország belső békéjét minden áron meg kell őrizni és ha egy vasököl nem elég, mind a kettővel bele kell marcolni a darázs-fészekbe.

Fény — meleg.

Ki merné állítani, hogy az a magas, karcsu alak eltörpülhet szemünk előtt, hogy leri róla az az elegáns ruha, mikor a modern izlésnek utolsó ízében is megfelel? Hát az a szép arc válhatnék-e ruttá, mikor szépségének tudatában olyan büszkén néz maga elé? Az ilyen fejek művész vésőjére valók, tanulmányfejl, de nem arra, hogy lehajoljanak vagy hátranézzenek, ha még oly töpördött öreg asszony is tipeg utánok.

Be kár, hogy már eltűnik szemünk elől, az irigy kapu sötétsége elföldi... no, lám-

Én két órára távozom és mire visszatérek, egy szerencsétlenség fog történni."

Mindeddig lázban égő szemei tekintetét az előtte álló tárgyakra szegezte, egyszerre aztán hátra simította fűrtjeit és szemébe nézve kérde:

— Mit szól ön ehhez a történethez?

Rita haloványan és remegve bár, de királyi magatartással hallgatta végig ezt a ezélatos mesét, ez a kérdés visszaadta neki büszkeségét.

— Bármily regényes is ez a történet, uram, én figyelemmel hallgattam és meg fogom jegyezni magamnak, mert tudom, hogy mivel tartozom önnek.

Most Don José orezái haloványultak el, aztán mélyen meghajtá magát.

— Isten önnel, asszonyom, szólt és férfibecsületének megboszulója az ajtó felé tántorgott.

Távozott. — Két óra — két órai idő arra, hogy meghaljon! Miért nem mindjárt? A pillanat kedvező. Remegő kézzel esengetett és komornájára ráparancsolt, hogy hozza le kalapját és köpönyegét; aztán megint habozott. A fali óra egyhangú ketyegése azt hajtotta: Huszonkét év, huszonkét év, huszonkét év.

Ob, hogy beszélt vele akkor, mikor szerette és minő hangon beszélt vele, most hogy itéletet hozott felette. Igen, ez a férfi az az imádott eszménykép, szive vágyainak élő megtestesülése. — Oh, miért mutatta meg neki csak most, az utolsó órában, egész férfias erejét? Hisz

ő nem kívánt egyebet, csak hogy meghódítsák és csak mert férje nem tudott győzni, csak azért ajándékozta szerelmét annak a gyáva bábnak, kinek nem volt elég bátorsága, hogy őt megölje, mielőtt a nap szégyene rávirradt volna.

Hogy mulnak a perczek, nem, nem szabad tovább haboznia. Ha tán megszökne? Arra a férje nem is gondolt, hogy ő menekülhet. Vagy kiáltson segítségért, rejtőzzék el? Nem, ilyen gyávaságra nem is gondolt.

Meghalni, igen meg kell halnia. Gyors léptekkel haladt végig a nagy termen, körül sem tekintett, hogy semmi ne esalogassa vissza az életbe; aztán kisietett a teraszra, lement a lépcsőkhöz, letekintett a lábai alatt tornyosuló hullámokra és visszaborzadt; — rettenetes, de meg kell lennie. Két óra, két órát mondott és mire visszajön, megtörtént a baleset. De hátha nem hal meg, hátha nyomorulttá válva életben marad. Nem — nem, annak nem szabad megtörténnie. Reszketve sietett vissza a szalonba és tekintete az ajtóval szemközt diszljó Magdolna-képre esett, mely a nap fényes sugárözönében élni, érezni látszott. Könyörület, óh Isten, könyörület! Mi lesz majd belőle, egy undok hústömeg, egy éktelenített hulla? Meghalni, igen, igen, de nem így! Oh, ha bocsánatot nyerhetne tőle.

Az óra mutatója mindig gyorsabban haladt körutjában. Oh iszonyat, iszonyat! Birmi a boldogságot és így eljátszani azt,

izlelni az élet minden örömét, minden kényelmét, minden gyönyörét és attól így megvalni. De ennek meg kell lennie.

Ujra kiment a teraszra, tekintetével végigmérte és letekintett a sziklákra. Az óra ütött, az a kérlelhetetlen óra, még egy percz? Nem, nem szabad tovább haboznia; még azt hihetné a férje, hogy félt. Egy Cheylan? Oh André, André! Semmi, semmi, semmi!

És behunytt szemekkel hajolt a mélység fölé és lezuhant. Egy szivszakgató, zokogó, megrendítő felkiáltás hangzott fel a mélyből. Midőn az inasok a teraszra siettek, Rita kiszenvedett.

Olyan volt, mint egy vérben fet-rengő bogyo, szólt később a lovászok egyike.

* * *

Az orvosok egyhangú véleménye oda hangzik, hogy ez baleset volt, baleset, semmi más. Egy órával később visszatért a férje. Az első szavak hallatára eszméletlenül rogyott össze a lépcsőház szőnyegén.

Hogy történt ez? Isten a megmondhatója. Egy kő sem lazult meg, nyoma sincs annak, hogy kiesett volna. Tán valami lázkaprázat, pillanatnyi elmeháborodás. Szegény Rita szétroncsolt teste még rettenetesebb látványt nyújtott, mint ahogy sejtette. A Magdolna-kép régi helyén függ, alatta áll a ravatal, melynek fényénél pap rebegi a halotti imát. A család a szomszéd szobában van, senki sem

lám, hisz az öreg asszony is utána tipeg...
Utána tipeg nehezen, szomorúan...

És elgondolkozunk: hát a csillagot ki tartóztathatja vissza fényes útjában? Halad tovább, ragyogva égi útján... és vajjon az a csillag nem állana-e meg az égboltozaton, hogy az öreg édes anya tipegne fáradtan utána?...

Reszkető szép bolygó tűz te, minő meleget nyujthatsz-e a melegség után epedő léleknek? Vagy fényed hová vezet az útját tévesztett vándort... az örvény, a posvány nem édes pihenő helyek.

Poklának hányadik körébe helyezte vajjon Dante a fényt, melegséget ígérő — és örök sötétséget hozó bolygótűzet?...

Fekete ruhájú apácza halad el mellettünk. Areza hivalkodás nélkül nyugodt. Szelid tekintete találkozik az emberekével. Nincs ezen az arczon irigység, harag, nincs földi vágy, érzék, epekedés. Testvére annak a fényes alaknak, ennek a rogyosnak — és a többi millióknak is. Az idő vésője nem martiri, de lelki nyugalmat vésett ez arezra.

Ki nem látta Munkácsy Krisztusát, amint Pilátus előtt áll?

Hát a glóriafény — merre késik az ilyen fejről?

Halványan lobogó kis méces — melegedet magadba rejtéd, de bágyadt, szelid fényed mellett, hány lázas homlokra, hány égető sebre rakja egy irgalmas kéz az enyhítő balszámot, hány órát virraszt a szelidség és türelem az emberek szenvedélyei által okozott szenvedések mellett.

Egyszer reggel ruháit rendezve, kabátja zsebéből egy hosszuszáru dohányszin, svéd női keztyűt vontam ki. Elegáns, illatos volt, de — 6-os számu. Én 5%-est viselek.

Lám, lám!

Nem szóltam semmit. Hanom a keztyűt feltűztöm a falat borító zöld posztóra, férjem

tudta elviselni ezt a látványt. Erőszakkal kellett eltávolítani az anyját, ki az alakatlan esont- és hústömegen hiába kereste egyetlen gyermeke kezét. A gyűrűk maradványait a kandallóra tették örök emlékül és a pap halkán zendít rá a dies irae bus gyászdalára.

Egy lovas közelg vágatva az országúton és amint a kapu előtt tolongó emberáradattól tudakolja az izgatottság okát, e perczen lova vadul ágaskodik és széles ívben röpti egy közeli kőhalmazra, hova hangtalanul és mozdulatlanul zuhan le. Vége. Fagyos borzongás dermeszti meg a tömeget, halk suttogás szájról-szájra. Az idegen nevét rebesgették, egy párisi ifju az, André de Voulgis. A márkí boszuja ki lett elégitve, a véletlen betetőzte az ő művét.

Don José ott térdel Rita ravatalánál. Az éj hulló árnyaival eltávozott a pap, hogy más szerencsétlen hívőhöz siessen. Bágyadt gyertyafény veti gyér világát a márkíra. Miért roskadozik most is oly megtörtén ez a büszke alak, hisz nincs, aki most meglesheti. Felkel, odaborul a halottra, mindkét kezével magához öleli a szétzuzott szép főt és esókokkal borítva azt suttogja: — Hadd öleljelek meg utoljára Rita, mert most José de Pimentelnek nem kell attól félnie, hogy gyáva-sággal vádolják.

írásztala fölé, a fegyverek, vivó kardok és egyéb tropheák közé.

Azután első dolgom volt fodrásznőmet újra fölfogadni s a legújabb divatlapok tanulmányozásához látni.

Pár nap múlva a legkifogástalanabb divathölgygyé alakult át a már-már hamupipókeségre kárhóztatott asszony. Elfogulatlan jó kedvvel társalógtam, mulattam a társaságban. A rettegés, félelem, óvatosság egyszerre eltűnt, ki merne rámgyanakodni? férjem bizonyára nem.

Ő nem féltékeny többé, de azt hiszem, most már igazán szerelmes belém!

Constance.

S z i n h á z

* **Bölönyi József a népszínház igazgatója.** Bölönyi József, a kolozsvári nemzeti színház volt kitűnő intendánsa, aki az intendási állásról való lemondása óta is folyton élénken érdeklődik a magyar színészet ügye iránt, mint illetékes helyről értesülünk, pályáznai fog a fővároshoz a budapesti népszínházért és ha — a mi alig szenved kétséget — ajánlatát a főváros illetékes bizottsága elfogadja, ő lesz jövő évtől kezdve a népszínház új igazgatója.

Evva Lajos, a népszínház mostani igazgatója, tudvalevőleg nem pályázik többé a népszínházért. Bérlete jövő nyáron jár le és akkor visszavonul, illetve egy új színházat nyit a főváros területén.

Ilyen formán Bölönyi Józsefnek, akinek a művészeti ügyekben való otthonosságát a fővárosban is jól ismerik és nagyra becsülik, aligha lesz komoly konkurrens. Ugy a közönség, mint a művészek is őt tartják a legalkalmasabb személynak arra, hogy a népszínház hanyatló művészi niveauját helyreállítsa és áldozatot, buzgalmat nem kimélve, felvirágoztassa a népszínházat, hogy igazán megfeleljen hivatásának. Épen ezért igaz örömmel fogadták a fővárosban azt az öröndetes hírt, hogy a népszínház élére olyan kitűnő férfi kerül, mint Bölönyi József, a kinek anyagi szituációja is lehetővé teszi, hogy a népszínház eddigi hibáit megszüntesse és egészen új, szebb aerának legyen a kezdeményezője.

Mihelyt a pályázat sorsa eldőlt és Bölönyi József — mint az kétségen kívül áll — megkapja a népszínházat, azonnal megkezd az új társulat szervezését, melynek tagjai között megmaradnak a népszínház mostani jeles művészei, mint Küry Klára, Lukács Juliska, Hegyi Aranka, Szirmai Imre, Kassai Vidor, Némethi József, Solymossy Elek, Tollagi Adolf stb. Kivülök azonban új erőket is szerzött Bölönyi, a ki jól ismeri és így gondosan össze tudja majd válogatni a vidéki társulatoknál működő fejlődésképes tehetségeket az új regime számára.

* **Komjáthy színtársulatáról.** Hosszu cikkekben lehetne méltányolni azt az igazi nemes ambíciót és buzgalmat, mellyel Komjáthy János a debreczeni színtársulat igazgatója hivatásának magasztos érzetében magyar színigazgatói kötelességeit teljesíti.

A fentebbi közleményben, mely Bölönyi-nek népszínházi igazgatóságáról szól, megjegyeztük, hogy hivatva lesz a népszínházi repertoire szállott niveauját, újra odaemelni, amelyen annak állani kell. A vidéki színészgárda kiválóbb tagjai pedig arról panaszkodnak, hogy bármerre menjenek nyári szezonra, a közönség azért nem látogatja az előadásokat, mert az igazgatók csak olyan darabokat adatnak elő, melyekben művészi erőkből szegény társulatuk is érvényesülni tud. Olyan

darabokat adnak, melyekben mindegy akárki játsza a szerepeket, vagyis bárhogyan összedett társaság, úgy ahogy előadja, egyszóval ripacszkodnak.

Ilyen formán állandóan színou van a vidéken a Gyermekrabló nő, az Új honpolgár és a jó ég tudná miféle új szerzemények, míg a műbeescsel bíró, élvezetes énekes darabok helyett olyan zene férczelvényekkel igyekeznek közönséget fogni, melyek alig állanak valamivel fentebb az orfeumokban produkált silány tingli-tangli felett.

Természetesen a shakespearei darabok, a nagy társadalmi színművek, vagy az olyan operettek, mint a Nebautsvirág, Szultán, Koldus-diák, Czigánybáró stb. előadásai műerőket igényelnek, azok pedig drágák s a színigazgatók vagyont akarnak szerezni.

A közönség pedig a könnyű és olcsó közlekedési viszonyok következtében sokkal többet utazván, tapasztalván fejlődött műigényével, finomult izlésével még a kisebb városokban is megvárja a színművészethez illő repertoárokat; gyarlóságokért sok pénzt nem ad, könnyebb szórakozást olcsóbb pénzért orfeumokban, cirkuszokban is talál.

Komjáthy első sorban dicséretes kivétela csupán zsebükre dolgozó vidéki színigazgatók közül. Hogy mennyire a hivatásának élő magyar színigazgató nemes intenciói szerint működik (közművelődési érdek, magyar nyelv stb.) bizonyít mellette a kitűnően szervezett, a debreczeni színházhoz illő színvonalon álló társulata és a mindig kiváló gonddal megállapított műsora.

Egyik komáromi ismerősünk írja a jelenleg ott működő debreczeni színtársulatról:

A debreczeni színtársulat a komáromi közönség legnagyobb meglegedésére működik s az előadások sorozatából tűnik ki, hogy első sorban a téli szezonot tartja szem előtt, arra készül szorgalmasan. Eymásután aratnak nagy sikereket: *Komjáthy* Madame Sans Geneben, Fedorában, *Molnár* Rózi Vasgyárosban, Beestelenekbeu, *Kiss* Irén Nagymamában, *Szabó* Irma (naiva), *Locsarekné*, *Follinuszné* amiben csak fellépnek.

Kapossi Józsa Brigittát, *Szende* Anna a Párisi életben a keztyűsnét, *Kállay* Lujza Angot-ban, Czigánybáróban Ciprát játszták általános meglegedésre. Kállay különben az egyetlen számbavehető alt énekesnő ma a vidéken. *Komjáthy* Napoleonnal, Hamlettel, *Benedek* De Ryonnal (Nők barátja), *Szilágyi* Velencei Kalmárban, *Nagy* Imre tenorista, *Békéssi* baritonista, Cremonai hegedűsben vívták ki a közelismerést. *Sziklay* Zsupánnal és Brigitta tanítójával lett a közönség kedvence; *Follinus* mindig az volt. Különben *Megyerin* kívül ők ketten azok ma a vidéken, a kik midőn komikusok, is színművészek maradnak. *Vidor* kedves szerelmes, *Nyitrai* kitűnő buttó, *Bartha* erőteljes hős apa. *Otrokosi Végh* Vilma (II. naiva) és *Deési* A. szerelmes színész stb. a téli szezonra csatlakoznak a társulathoz. *Vágó* igen jó pedanskomikus, *Püspök* itata a régi jó. Legközelebb a Századvégi leányok, *Vigéc*zek, *Honthy* háza s *Coriolanus* jönnek műsorra.

A társulat e hó 20-ig marad Komáromban, azután szabadságra megy. A derék színigazgató azonban aug. 1-én Vácra megy, ahol párbajozásért négy napot az államfogházban ül, szavalván az alatt mélységes értelmű monologokat. Annak leteltével a társulat több tagjával Bikszádra vonul, ahol több vigjátéki előadást tart.

B. Ruzsinszky Ilona a társulat primadonnája e hó 15-én érezik Komáromba, hogy egy operában és több operettben

vendégszerepelnél, gyönyörű hangjával méltó befejezője legyen a sikeres szezonnak.

Az igazgató már szeptember elején Debreczenbe érkezik, hogy megtegye előkészületeit a téli szezonnra.

* Megszerezett szintársulat. Érdekes helyzetbe jutott Fekete Béla szintársulata Szentesen. Arról van szó, hogy a szintársulat nem tud ott megélni. Eölszedelőküdnék a szintársulat és elmenne, ha mehetne. Kénytelen tehát ott vesztegelni abban a városban, amelynek falai között a betevő falatját sem tudta megkeresni. A szintársulat táviratilag fordult a hatóság útján a belügyminiszterhez 350 frt állami segítyt kérve, hogy a szükségkötő társulattal más városba mehessen.

A városháza építése.

— Ajánlatok elbírálása. —

A városháza építésére beadott ajánlatokat Stahl Géza h. főmérnök már tegnap egybevetette s jelentés kíséretében a nagy építkezéseket vezető bizottság elé hozta, mely tegnap délután ült össze Dégenfeld József gróf főispán elnöklése alatt. Az ülésen jelen voltak: Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester, Csanak József, Ábrahám László, Vértessy István, Varga Ferencz, Szabó József, dr. Sárvány Gyula, Körner Adolf, Szepessy Gusztáv és Stahl Géza.

A bizottság beható tárgyalás alá vette a beérkezett ajánlatokat s azok közül a Blau Gyula tekintélyes és megbízható miskolezi vállalkozó ajánlatát véleményezi elfogadhatónak a városi tanács előtt, a mely felhatalmazást kapott a közgyűléstől, arra hogy az építkezést foganatosíthassa. E javaslattal meg van czáfolva azon híresztelés, mintha az árlejtési pályázat tökéletesen meddő maradt volna.

Tudósítónk egyébiránt a nagy épített bizottság üléséről a következőkben számol be:

Stahl Géza felolvasta először is azon közgyűlési határozatot, mely a városháza építésére 316250 frtot engedélyezett s ezen építkezést a millennium megörökítésével is kapcsolatba hozta.

Azután a pályázat eredményével számolt be, a melyre 52 ajánlat érkezett.

Az egyes munkákra beadott legolcsóbb ajánlatok végösszege a kimutatás szerint 299025 frt 89 krt tesz. Sőt ha Venyige Adolfnak a mázoló munkára tett ajánlatát vesszük számításba, 298902 frt 51 krba kerülnek az árlejtésre kiírt munkák. E kombinációnál a föld- és kőmivesmunkák Tóth István és Berger Jenő azon alternatív ajánlata szerint vétettek fel, amely bemutatott saját jöminőségű téglájok felhasználhatása mellett 2.9% felülfizetést kér.

E csoportosítás az árlejtésre bocsátott munkák 302967 frt 30 kr. előirányzott árából 3941 frt 41 kr. megtakarítást biztosítana.

A házi pénztár érdekei szempontjából azonban ez nem tekinthető előnyösnek. Az építkezéshez 3.750.000 db. téglára kell, a melyhez a bontásból mintegy 800.000 db. várható. Így új téglára körülbelül 2.950.000 db. lesz szükséges. Ennek ára a pályázati feltételek értelmében 14 frtjával 41.300 frt, a miből, ha a vállalkozó a várostól tartozik vásárolni, a házi pénztárnak minden ezer után 4 frt, összesen 11800 frt haszna lesz.

Ha pedig Tóth és Berger azon ajánlatát illesztjük be a többi munkamérekekre beadott legolcsóbb ajánlatok közé, amely szerint ők a város tégláját hajlandók átvenni, de ebben az esetben 6.2%

felülfizetést kérnek, — 128983 frt 10 krba kerül a föld- és kőmivesmunka. Ez 4007 frt 45 krral drágább a 2.9% felülfizetéssel járó ajánlatuknál. Azonban ez esetben 11800 frt hasznot várhat a házi pénztár. Míg az összes, pályázatra bocsátott munkák 303033 frt 84 krba kerülnek, 66 frt 54 krral többbe az előirányzott összegnél.

A főmérnök tovább megy és a legolcsóbb ajánlatokat nem tartja legelőnyösebbeknek, mert nem bízik meg valamennyiben. Így például Beck, aki a kőfaragó munkákra pályázott, a legolcsóbb árak mellett, nem mellékelte mintaköveket. — Ha tehát nem lehetne tőle elfogadható mintaköveket kapni, — helyette a Hennel testvéreket, Nagy Jánost és Andretti Anselmet hozza javaslatba, kik 574 frt 83 krral drágábbak Becknél. A szobrászmunkát illetőleg is abban a vélekedésben van a főmérnök, hogy megbízható vállalkozó legfeljebb 10%-ot engedhet, — így e tételnél is 1854 frttal többet kell számításba venni.

A festő- és mázoló munkákat is jobb, ha egy vállalkozóra bizzuk; például Götz Adolfa vagy Thieszen Arthurra, akik 1087 frt 57 krral kérnek többet, mint a legolcsóbb Tom, Heider, illetve Venyige.

E négy munkánál mutatkozó többletet, ha hozzáadjuk a Tóth és Berger által kért 6.2% felülfizetés mellett előálló építési költséghez, az előirányzatnál 3583 frt 03 krral nagyobb összeg jön ki, vagyis 306550 frt 33 kr; de így a házi pénztárnak 11800 frt haszna lesz.

Ha pedig a 2.90%-os felülfizetéssel szereplő ajánlatot vesszük számításba, az előirányzott összegnél 424 frt 92 krral kerül kevesebbe az építkezés, de a házi pénztár elesik a téglára eladásból várható haszontól.

Blau Gyula az árlejtésre bocsátott munkákat az előirányzott összegért, vagyis 302967 frt 30 krért kész elvégezni s aláveti magát azon pályázati feltételnek, hogy a téglára ezrét a várostól 14 frtért szerzi be. Ez összeghez jönnek még a következő kiadások: pályázatra ki nem adott munkák ára 22776 frt. művezetők tiszteletdíja 9500 frt; hivatali helyiségek bérlete 15000 frt, butorzat 10000 frt. Összesen 360244 frt 20 kr. Ezzel szemben fedezetül szolgál: a városháza építési alapja, mely július 1-jén 265386 frt 69 kr. és a közgyűlés által megszavazott 81750 frt kölcsön, ami együtt 347136 frt 69 krt tesz. Vagyis 13107 frt 51 kr. hiány mutatkozik. Ez azonban az árlejtéssel biztosított és árlejtésre ki nem adott munkáknál, valamint az időközi kamatokban megtakarítható lesz. — A Blau ajánlata nem csak a házi pénztár szempontjából előnyös, hanem azért is, mert ha egy kézben van valamennyi munka, ez a gyorsabb kivitel inkább biztosítja. Blau, a felolvasott bizonyítványok szerint jó hírnévnek örvendő, teljesen megbízható vállalkozó.

A tárgyhoz többen hozzászóltak. Dégenfeld József gr. főispán nem bízik abban, hogy a hiányzó 13000 frtot meglehessen gazdálkodni. Ha, amint hallotta, a városi körkemenzéből kikerült téglának 14 frtos ára nem felel meg a forgalmi értéknek, azt lejjebb kell szállítani. Mert az építkezésbe csak úgy mehetünk bele, ha kitelik a költség a megszavazott összegből. A téglára árának lejjebb szállítása körül hosszabb vita támadt, aminek vége az lett, hogy a bizottság annak lejjebb szállítását véleményezi, ugy, amint a többi téglagyárak is adják nagy mennyiségben. Így elérhető lesz, hogy a kőmives munka jóval kevesebbe kerül, legalább is 6000 frttal.

Szabó József főszámvevő különösen az iránt kért megnyugtatót, hogy pótmunkákra lesz-e szükség és ha igen, milyen mértékben? A főmérnök erre azt felelte, hogy azt

előre senki sem tudja biztosan megmondani. De neki erős a meggyőződése, hogy ha elősegítették a munka és az elé akadályokat nem gördítenek, az előirányzott összegből ki fog telni.

A bizottság utóvégre abban a javaslathoz állapodott meg, miszerint a városháza építése Blau Gyulára bízassék. Gazdasági szempontból pedig a téglára ezenként ne 14, hanem 12 frtért bocsátassék rendelkezésére. Minthogy 2.950.000 db. új téglára lesz szükség, így módon 5900 frt leszámítható vállalkozótól a kőmives munkák árából vagyis az árlejtése bocsátott munkák ára 302967 frt 30 krról 297067 frt 30 krra esik le. Hozzászámítva ehhez az árlejtésre ki nem írt munkák árát, 22,776 frtot, az összes építkezés **319,843 frt** 30 krba kerül, a mi 3593 frttal több az 1895. évi 189/11065 közgyűlési határozattal megszavazott 316,250 frtnál. E különbséget azonban részint az építés kivitelénél megtakaríthatónak, részben az időközi kamatokkal fedezhetőnek látja.

A városi tanács holnap d. u. rendkívüli ülésen dönt az ajánlatok felett.

Táviratok.

— A Debreczeni Ellenőr saját tudósítójától. —

Lebukott főpinczér.

Budapest, július 9. Juliáni Károly, a budapesti „Angol királynő” szálloda főpinczére ma reggel a Sebestyén-téren egy épület harmadik emeletéről lezuhant s azonnal szörnyet halt.

A kolera Kairóban.

Budapest, július 9. Kairóból érkezett távirati értesítés szerint ott 9000 lakos esett ujabban kolera áldozatává s ebből 8000 már meg is halt.

A kurdok lázadása.

Budapest, július 9. Konstantinápolyból érkezett távirati értesítés szerint Diarbakirben 60.000 kurd fellázadt s az összes falvakat vadállatias kegyetlenséggel fosztották ki s a rablás után pedig valamennyit fel is gyújtották.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órákor csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A Gönyö-egyesület „Otthon”-a Keresk. akadémia palotájában.

A m. kir. törvényszéknél jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra között, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 órákor, ünnepnapokon d. e. 11 órákor.

Népkönyvtár az árok-utcai leányiskolába n Nyitva van minden szerdán és szombaton d. e. 11—12 óráig.

Hivatalos órák az állami anyakönyvvezetőknél Vasárnap d. e. 10—12-ig. Többi napokon d. e. 9—12-ig, d. u. 3—6-ig.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig. A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8—12 és d. u. 2—5 óráig tartanak. Az írtató, kiadó-hivatal s az írtatórafeleknek felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

A debreczeni kir. járáshíróság szóbeli kéréseket, kérelmeket és nyilatkozatokat felvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden szerdán.

— **Uj hivatal Debreczenben.** A debreczeni állami hivatalok száma a jövő hónap elején ismét szaporodik egygyel. A kereskedelemügyi miniszter ugyanis ma leiratban értesítette gróf *Dégenfeld* József főispánt, hogy a VI. kerületi állami közuti felügyelőség székhelyét augusztus elsejével Nagyváradról Debreczenbe helyezte át s ez állásra *Blum* Gyula főfelügyelővé történt előléptetése folytán *Pünkösti* Ferenczet nevezte ki. A közuti felügyelő hatásköre Arad-, Hajdu-, J.-N.-Kun-Szolnok-, Szatmár-, Szilágy-, Szabolcs-, Békés-, Csanád- és Csongrád-vármegyék területére terjed ki s felügyeleti hatáskörrel bír e kerületbe tartozó összes államépítészeti hivatalok felett.

— **Tanárválasztás a kollégiumban.** Annak idején megirtuk, hogy a májusi egyházkerületi közgyűlés a *Géresi* Kálmán tankerületi igazgatóvá történt kinevezése folytán megüresedett tanszék helyett két tanszékot létesített és pedig egy gimnáziumi és egy bölcsészeti tanszékot. Ezekre a pályázatot ki is irták, még pedig az előbbit július 10-iki, az utóbbit pedig július 18-iki lejárattal. *Kiss* Áron püspök a tanárválasztó bizottság tagjait 21-én reggeli kilencz órára a főiskola kis tanástermébe ülésre és választásra hívta össze.

— **Hajduvármegye közigazgatási bizottsága** júliusi ülését 14-én, kedden, fogják megtartani.

— **Egy hírlapíró eljegyzése.** Bizonyára nálunk is sokan örömmel olvassák a hírt, mely szerint *Fehér* Dezső, a „Nagyváradi” című lap f. szerkesztője eljegyezte *Breitner* Janka kisasszonyt, *Breitner* József nagyváradi kereskedő bájos leányát, — mert hiszen *Fehér* Dezső a vidéki hírlapíródalom egyik kiváló képviselője, aki a komoly vezércikkkel mellett kedves, szellemes verseivel, tárczáival és egyéb gazdag írói talentumáról tanuskodó közleményeivel már fiatal kora daczára elismert névre tett szert. Öszintén gratulálunk a szép frigyhez.

— **Kirabolt püspök.** Vakmerő rablás híre zavarta meg ma délelőtt a város nyugalmát, különösen pedig a szent-Anna-utezai plébánia jámbor esendjét. Egy eddig ismeretlen tettes délelőtt behatolt *Dr. Wolaffka* Nándor püspök dolgozó szobájába s az ott lévő összes ékszereket, a többiek között egy több ezer forintot érő nyakláncot, briliántos keresztet s gyűrűt ellopott. A rablásról tudósítónk a következő részleteket közli:

Ma délelőtt, ugy tiz óra tájban, amikor *Dr. Wolaffka* Nándor püspök a templomban misézett, inasa pedig a belső szobákat takarította, egy alacsony, szakálas, sötét-szürke öltözötű ember állított be a plébániára s ott előbb az inastól, majd az egyik káplántól a püspök után tudakozódott, a kinek mint egy nagyobb czég megbízottja állítólag szőnyeget akart megvételre ajánlani. — Az inas, miután a püspök nem volt odahaza, megkérdezte az idegen szállását, aki azt állította, hogy az „*Angol királynő*” szállodában lakik. Sem az inas, sem a káplán nem vették észre, hogy az idegen mikor jött be a plébániára s nem figyeltek meg semmi gyanusát. Kevés idő múlva hazaérkezett *Dr. Wolaffka* Nándor püspök s nagy meglepetéssel vette észre, hogy dolgozó szobájából összes ékszerei hiányzanak. Az egész lakást legszorgosabban felkutatták s hiába való volt. Ekkor jutott eszébe az inasnak az idegen szőnyegkereskedő. Szaladtak rögtön az „*Angol királynő*”-be, a hol azonban a megnevezett külsejű idegenről senki nem tudott. Szőnyegben utazó kereskedő semmiféle formában nem volt szállva ott. A több ezer forintos rablásról ezután jelentést tettek a har-

madik kerületi rendőrkapitányságnál, a hol azonnal megtették a szükséges intézkedéseket a veszedelmes szőnyegárus kézrekerítése iránt. A déli órákban a detektívek még folyton keresik az idegent, de még mindig eredménytelenül. Mindenesetre különös, hogy fényes nappal a város közepén ilyen vakmerő rablás végrehajtható.

— **Pénztárvizsgálát a megyénél.** Gróf *Dégenfeld* József főispán és titkárja *Dr. Medve* Zoltán ma délelőtt megvizsgálták Hajduvármegye központi pénztárát s a hivatalos pénzküldeményekről vezetett naplót. Mindent a legnagyobb rendben találtak.

— **Köszönet Thaly Kálmánnak.** A vallás-és közoktatásügyi miniszter *Thaly* Kálmán országos képviselőnek s általa az egész *Thaly*-családnak köszönetet mond ama hazafias elhatározásukért, hogy mintegy 500 darab mohácsi vész előtti oklevelet, 2 czimeres levelet és 1000 darab ujjabkori iratot tartalmazó, nagybecsű levéltárakat örökös letétképen a magyar nemzeti muzeumban helyezik el.

— **Változás a esondőrségnél.** A debreczeni esendőrszárnyparancsnokság főhadnagya, *Bencze* Bálint, új állomáshelyére Nagy-Károlyba tegnap utazott el. Helyébe Debreczenbe *Borky* Dezső hadnagy jött, a ki eddig Szolnokon állomásozott.

— **A debreczeni könyvnyomdászok dal-és zeneköre** pályázatot hirdet egy *karmesteri állásra*. Feltétel, hogy illető úgy az énekotatást, mint a zene oktatást alaposan végezze. Tiszteletdíj az énekotatásért — hetenkint 2 óra — 100 frt. Zárt ajánlatok f. é. július 15-éig *Dr. Dereksy* István elnök címére intézendők.

— **A megdrágult cukor.** A cukoradó felemelése következtében a helybeli kereskedők a cukor árát métermázsánként két forinttal felemelték.

— **A névjegyek statisztikája.** Egy francia papirstatisztikus kiszámította, hogy a civilizált világ évenként 600 millió névjegyet készítet. A névjegyek készítői között első helyen állanak a koronás fők, a kik mint a konvencziók első ősei, temérdek gratuláló, bucsuzó és részvét-kártyákat szoktak szétküldözgetni. A mi királyunk és a német császár névjegyein a neven kívül még a címnek egy része is rajta van. A walesi herczegnek kétféle névjegye van, az egyik „*Albert* Edvard”, a másikon „*Le prince de Galles*” van írva. Egy volt francia udvari szállítónak birtokában van III. Napoleonnak egy 60 milliméter hosszú és 30 milliméter széles névjegye. A névjegy különben nem európai találmány. A kínaiak azt állítják, hogy nekik már *Confuzius* idejében is voltak névjegyeik. A koreáni névjegyek elég feltűnőek, épen egy négyszögletű terület foglalnak el. A dahomey vadak fába írják a nevüket.

— **Csapatkórház Debreczenben.** Nemrégén jelentettük a honvédelmi miniszter azon leiratát, amelyben tudatja, hogy a jelenlegi katonai kórháznak csapat-kórházzá átalakítását a hadügyminiszterrel egyetértve elejtette s felhívta a város közönségét, hogy teljesen új csapatkórház építése iránt tegyen minél előbb lépéseket. Azóta *Reidl* tábornok, fő-törzsorvos járt Debreczenben, épen a kórház építése végett. Mint biztos forrásból értesülünk, báró *Waldstätten* János tábornagy hadtestparancsnok, már érintkezésbe is lépett a városi hatósággal, hogy megállapíthassák azokat a föltételeket, a melyek mellett a város a pár százezer forintba kerülő kórházat felépítheti.

— **Melyreigazítás.** Lapunk tegnapi számának távirati rovatában „*Lemondott konzul*” czim alatt közölt hírünkben a konzul neve helyesen: belavári *Burghard* Konrád braziliai főkonzul.

— **Mézeshetek Kinában.** A ki azt hiszi, hogy a szédelgés csupán csak európai és amerikai erény, az nagyon téved. Még a barbárok is szélhámoskodnak már. Kinában történt nemrég a következő eset. Egy kínai agglegény megunván az egyedül-létet, feleséget keresett magának. Nemsokára ajánlottak neki egy kisasszonyt, a ki egy férfi társaságában összejött vele. A férfi mint a leány fivére és őrzője szerepelt a helyen. A házassulandónak megtetszett a leány és el is jegyezte. Ekkor a férfi mindenféle czimek: nászajándék, emlék, jegyesi figyelem, stb. czim alatt jókora összegeket csalt ki a vőlegénytől. Ez pedig fizetett, mint a köles. Az esküvő megtörténvén, a fiatal pár nászutra indult. Mikor már jó messzire elutaztak, a boldog férj egy szép napon azt vette észre, hogy teljesen ki van rabolva és a kis feleség megszökött. Még csak annyi pénze sem maradt, hogy utána iramodhassék. De mégis szerzett magának egy összeget és ezzel utána sietett a hűtlen hitvesnek. Végre meg is találta és ekkor megtudta, hogy a szőkevény nő már régóta a felesége annak az embernek, a ki mint fivér szerepelt előtte. A kínai bíróság, a mely különben nem szeret „*családi ügyek*”-be avatkozni, hat hónapi kényszermunkára ítélte a szélhámos embert.

— **Vigadó ács-ifjuság.** A helybeli derék ács-ifjuság dalosköre f. hó 25-ikén nyári mulatságot rendez. Reméljük, hogy mint más alkalommal, ugy most is fényesen sikerül e multság.

— **A néppárt és a tenyészbika.** A Vas vármegye című lap kezdeményezésére most Vasvár vidékén gróf *Zichy* Nándorhoz intézendő következő kérvényt köröztetnek aláírás végett:

Nagyméltóságú gróf!
Kegyelmes urunk!

Ismervén excellenziádnak a szegény földhözragadt nép iránt való jóságos indulatját és áldozatkészségét: a vasvári járás összes községei nevében azon alázatos kérés-sel fordulunk nagylelkűségéhez, hogy az ok-szerű állattenyésztés előmozdítása érdekében járásunk 50 községét kitűnő hírnévnek örvendő törzsgulyáiból egy-egy nyugati fajta tenyészbikával megajándékozzon méltóztatásuk. Erre volna most legelőtöbb szükségünk s fentebbi alázatos kérelmünk kegyes teljesítése után nagyméltóságod eltörülhetetlen aranybetűkkel vésné fel dicső nevét ama márványtáblára, melyen a vasvári barom-tenyésztés terén kitűnt nagyok nevei tündökölnék.

Vasvár, 1886. július 5.

Alázatos szolgálai: a vasvári járásba ke-belezett összes községek birái. (Következnek az aláírások).

A kérvény aláírására a Vas vármegye a következőleg buzdit:

Ő szívet ajánlja nektek, de ti tenyész-bikákat kértetek tőle; ő lelkének összes kincseit pazar kézzel kívánja osztogatni, de ti félvér apaállatokért esedeztetek: ő késznek nyilatkozik vérét ontani érette-tek, de ti a baromtenyésztés előmozdi-tását szorgalmaztatok! S így létre jön a szent összhang, az igaz együttérzés a milliomos és a rögöt törő szegény föld-mives között.

— **Elveszett esőköpnög.** Tegnap *Hatvan-utezán*, *Kenyér-piaczon*, *Bathyány- és Varga-utezán* keresztül tett bérkocsizás alkalmával elveszett egy szürke esőköpnög. A megtaláló illő jutalomban részesül a szerkesztő-ségünkben.

— **Öngyilkos huszárönkéntes.** A debreczeni gazdasági tanintézetnek egyik ta-valy végzett hallgatója, kit az egész város társasköreiben előnyösen ismertek: *Mihályházy* László nagyváradi ifjú öngyilkosságot követett el. Az alig 21 éves fiatal ember, ki most töltötte az önkéntesi évet, reménytelen szerelem és könnyelmű-

ségből származó adósság miatt vált meg az élettől. Régen szerelmes volt egy szép asszonyba, a kit most újra látott Nagyváradon s a már aludni kezdő láng újra lobbot vetett szívében. Mikor az asszony elutazott Székely-Kocsárdra, elhatározta, hogy vele megy. Atyjától pénzt kért. Végzetes tette máris ekkor tökéletesen el volt készülve, mert revolvert is vitt magával. Két levelet írt, melyeket izgatottan adott át a szolgájának, hogy másnap kézbesítse azokat. Az egyik anyjának volt czimezve, a másik pedig kapitányának. A szolga rosszat sejtve a fiatal ember viselkedéséből, a levelet kevés idő, mulva kézhez juttatta. Mihályháznéné rémülten ejtette ki kezéből a levelet, mikor elől-vasta. Megtudta belőle, hogy fia öngyilkos lett. Mihályháznéné azonnal rohant a laktanyára, hol elbeszélte mindent Gut kapitánynak, ki rögtön sürgőnyt menesztett a kolozsvári predeali utvonalon minden állomására, hogy Mihályházy László katonaszökevényét tartóztassák le. A székely-kocsárdi állomáson csakugyan el is fogták a csendőrök, mivel nem tudta magát igazolni. Este volt az idő, tehát reggelig bezárták egyik váróterembe, ahol magára hagyták. A halálnak már ugy is eljegyzett ifju nem sokáig habozott. A sok, valóságos és képzelt baj által amugy is tulizgatott lelkének egyensúlyát teljesen megzavarta a letartóztatás és e fölötti szégyenrészében a magával vitt revolverével hajnali három órákor agyonlőtte magát. A gyászhir mélyen lesújtotta a szülőket s részvételt fog találni Debreczenben is mindazon körök előtt, a hol a csinos és szeretetreméltó fiatal embert ismerték.

— **Katonák a kiállításon.** A kiállítás igazgatósága bizonyos napokon ingyenes belépést engedélyezett a budapesti helyőrség legénységének. E kedvezményt, mint Lobkovitz herczeg átiratában a kiállítás igazgatóságát értesítette, holnaptól kezdve veszik igénybe a közös hadseregbeli katonák, a kik egészen e hónap 25-ig naponta 1000-en, zászlóaljanként, a kapitány és tisztek vezénylete mellett jönnek a kiállításba. A derék hadfiak reggel 8 órákor jönnek be a kiállítási főkapun és 11 óráig maradnak a területen. Az egyenruhájuk egész olyan lesz, mint mikor templomba mennek. Sapkában, waffenrokban, de oldal-fegyver nélkül jönnek a kiállításba, a hol tisztjeik fogják nekik a látványosságokat megmagyarázni. Azok, a kik most Pilis-Csabán táboroznak, augusztus havában fogják megnézni a kiállítást. A vidékről jövő altisztek számára az igazgatóság — Rohonczy altábornagy kérelmére — 37 kros kedvezményes jegyek kiadását engedélyezte.

— **Milliósi millenniumi alapítvány.** Hevesvármegye egyik községének millenáris ünnepén Jezirszky Lajos megyei jegyző ajánlatára elhatározták, hogy a hét vezér emlékére 7-szer hét forintot tesznek azzal a czélzattal a takarékpénztárba, hogy az mindaddig kezeltesék, míg egy millió forintba nem szaporodik, melyből azután tanulmányi alap létesítetik. Az ünnepély alkalmával összeadkozott összeg 210 év mulva fogja elérni az 1.000.000 forintnyi összeget.

— **A hering jubileuma.** Egy sárga krónikában fedezte fel most valami könyvmoly, hogy a hering is jubilál. — A századvég átka mindent elér, még a heringet is. Az alábbi hiteles krónikarészlet meggyőzhet mindenkit, hogy a sugók, kertészek, világ-részek és egyebek után a hering is joggal jubilálhat. Ime:

„Az ezerháromszázkilencvenhatodik év körül élt vala Bierlieth városában, mely a tenger mellett feküdvén, sok halászárról és halairól vala nevezetes, — egy jámbor halász, akit Buckhold Vilmosnak hittanak. Erről a halászárról mondanák, hogy a hering nevű hal,

„szóását és épségben való megtartását a „Niederland nevű országban elsőnek tette volna meg. Eme találmányt ötödik Carolus császár ő felsége — aki a szózott halat kedvelé — oly módon is kitüntette, hogy testvére, Mária, Magyarország királynéja látogatását 1556-ban fogadván „azt a halász sírjához vezeté, ahol is érte imádkozának. És madták neki a tisztelegés minden rendjét, a jámbor halásznak, aki akkor már 159 éve nyugovék az „Urban.“

— **Vakációzó diákok mulatsága.** Nagy-Léta községben a szünidőre hazarándult tanulók sikerültnék ígérkező nyári mulatsággal villanyozzák fel a héten a község előkelő köreit. Az e czélből kibocsátott meghívó a következő:

Meghívó. A nagy-létai itthon időző ifjuság 1896. évi július hó 11-én a nagyvendéglő udvarán felállított díszes sátorban zártkörű nyári táncvigalmat rendez, melyre t. czim ezennel tisztelettel meghívatik. Belépti-díj személyenkint 60 kr. Családjegy 1 frt 50 kr. Kezdeté 8 órákor. Rossz idő esetén alkalmas helyiség áll rendelkezésre.

— **Az adózók érdekében.** Az 1896., 1897., 1898., évekre Kossuth-utczában kivetendő III. osztályu kereseti adó kivetési lajstrom a folyó év július hó 8-tól a Hungária-épület 11-ik emeletén levő adókiivető osztálynál 8 napi közzemlére kitétetett. Az adókiivető bizottság működését folyó év július hó 22-én a városháza kis tanácstermében, az alább kitűzött napokon reggeli 8 órától a következő sorrendben fogja megtartani és pedig: folyó év július hó 22-én 1-től 60. tételig, július hó 23-án 61-től 120. tételig, július hó 24-én 121-től 170. tételig, július hó 25-én 171-től 220. tételig, július hó 26-án 221-től 405. tételig. Ennél fogva figyelmeztetnek a Kossuth-utczai kerületben lévő III. oszt. ker. adó alá tartozó adózók, hogy a közzemlére kitétt lajstromot saját érdekében megtekintsék.

— **Az óvatos primadonna.** Vendégszereplésre érkezik egy énekesnő valamely vidéki városba. Kisérteben egy ur van, akivel az utczán is mindig együtt van. A kisvárosiak persze gyanus mosolylyal nézték a párt. A primadonna erre a helyi lapban a következő hirdetést tette közzé.

„Tévedések elkerülése és mindenféle pletyka megelőzése czéljából, mindazokat, a kik irántam joggal, vagy jogtalanul érdeklődnek, ezennel értesitem, hogy az az ur, a ki itteni vendégszereplésem alatt mindig velem van és velem lesz, — a bátyám.“

— **A zilahi honvédek Debreczenben.** A Debreczenben állomásozó 3-ik honvédgyalogezred 4 ik százada, mely jelenleg Zilahon állomásozik, e hó 14-én városunkba jön, hogy itt fegyvergyakorlatait az ezreddel megtartsa. A honvédek augusztus 2-áig maradnak Debreczenben s aztán visszatérnek állomáshelyükre.

— **„Észak legszebb leánya.“** A magyar fiatal-ság szívében bizonyára hevesebben fog lüktetni a vér, ha szeptember hó folyamán meg fogják látni Magyarország legszebb vendégét, a ki senki más, mint a norvég képviselőház elnökének leánya. John Lund, a norvég Sterling elnöke, saját hajóján fog hozzánk jönni. Szeptember 25-én érkezik Fiuméba, hogy részt vegyen az interparlamentáris konferencián. John Lund magával hozza leányát, a ki a fáma szerint oly híres szépségű, hogy a hágai interparlamentáris konferencia alkalmával „Észak legszebb leányának“ nevezték el. Az elnök innen ketli utra indul. Legelőször is Konstantinápolyba vitorlázik. Hajója nagy fényüzéssel van felszerelve és úgy az elnöknek, mint meghívott vendégeinek minden kényelmét képes kielégíteni.

CSARNOK.

A libapásztor.

— Novella. —

Írta: Hermann Sudermann.

Már régóta nagy érdeklődéssel hallgatom kedves barátom. Ön különben sokkal jobban igyekszik, mint jó magam is a realis dolgokat a maguk valóságában eibirálni. Honnan jön most önhöz az érzelemvilágnak ez az érzékeny felfogása, ez a sajnálatos idealistikus csalódás, a melynek úgy oda adja magát.

Ugy hiszem, hogy önnel mindent niveláló demokratikus alaphangulata újra valami gonosz tréfát üz.

On azt állítja, ha jól értettem, hogy a különböző szocialis rétegek érzelmeiben mélyreható különbségek nem léteznek, holott az élet nap-nap után az ellenkezőt látszik bizonyítani. Oh, olyan meszeszerűen szép volna, ha önnek lenne igaza. Az egyenlőség és testvériség ideáljait, amelyeket én, mint testestül lelkestől aristokrata — ön legalább ennek nevez, — üres agyrémeknek kell, hogy tartsak, ezek szerint valóra kelnének, vagy jobban mondva, már is valósággá váltak, mert az a kevés tudós, — most akár kevesebb vagy több — lehetetlen, hogy megokolná az emberi természetek ugyszólván organikus különbségét.

Nem barátom, az érzelem örvénye az, a mi inkább mint minden más gazdagság, rang és tudás együttesen, a művelt embert a földhözragadt alacsony származásutól elválasztja, úgy, hogy ezek egymás mellett egymás életfolyását meg nem értvén, úgy bolyonganak, mint két különböző világ lakói.

Jaj annak, aki ezen örvényt át akarja ugrani.

Nem hisz nekem, tagadólag a fejét rázza. Oh, édesem, én tapasztalatból beszélek. Elég sajnós, biz sajnós! És hogyha önnek elbeszélhetném . . . de hát miért is nem? Körülöttünk pitymallik, künn üvölt a novembéri szél és én ma harmadik ósz hajszálom ünnepét ünnepelem, volna tehát elég hangulatom ahhoz, hogy fényt, tavaszt és ifjuságot idézzek fel szerte.

Engedje meg, hogy behunyjam szememet és hallgasson ide szép esendesen, első szerelmemről akarok önnek szólni. Tudja-e ki volt első szerelmem? Egy libapásztor! Egy valóságos libapásztor. Nem, nem tréfálok, keserű könyveket hullattam a bubánattól, melyet ő nekem okozott, pedig már akkor rég felnőtt tiszteletet parancsoló hölgy voltam.

Természetesen akkor, midőn szívemet először gyujtotta lángra, életem azon szakában volt, amidőn legnagyobb örömem abban tellett, ha mezitláb lehettem.

Én nyolcz éves voltam, ő talán tiz, én a kastély urának leánykája, ő a kovácsnak fia.

Reggel, midőn édes anyámmal és bátyámmal a balkonon ültem, kávét reggelizve, ő ludait terelte arra, hogy osztán a messze mezőségbe tünjön el üde alakja.

Eleinte naiv bámulattal tekintett reánk, anélkül, hogy eszébe jutott volna, hogy sapkáját megemelintse és csak amidőn bátyám rászólt, hogy úgy illik, ha az uraságnak „Csés jó reggellel“ adózzék, kiáltott fel minden reggel sapkáját széles ivben meglóbálva hozzánk egy „jó reggelt“.

Ha bátyám jó kedvében volt, megkaptam az engedélyt, hogy egy zsömlét vigyek le neki, a mi után oly hévvel kapott mindég, mintha attól félne, hogy esetleg visszavenném tőle.

Hogy milyen volt? Még oly élénken áll előttem: napbarnitotta arcára egyszerű szőke fürtei úgy omlottak le, mint valami

sárga szalmafedél; hamiskásan és vidáman tekintettek alá a fel tiszta kék szemcséi, rongyos nadrágját térdén felül gyűrte fel, míg kezében hosszú hajlékony fűzfavesszőt tartott, melynek puha zöld hajába művészi ügyességgel kigyózó fehér vonalat vésett.

Gyermekes vágyakozásom legelőször ez a fűzfavessző kapta meg. En elragadónak találtam, egy ily műremeket, amely egészen más forma volt, mint az én játékaim, a kezemmel suhogtatni és még ha hozzáképzelttem, hogy én azzal libákat hajtok mezít láb szaladgálva utánuk, úgy a földi boldogság netovábbját véltem elérhetni.

Es ez a fűzfavessző volt, ami bennünket emberileg közeli viszonyba hozott.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

Nemzetközi gazdakongresszus.

A Budapesten 1896. évi szeptember 17—20. napjain tartandó nemzetközi gazdakongresszus tervezetét és tárgyát az alábbiakban összefoglalva ismertetjük a gazdaközönsséggel, amelynek érdeklődését eleve föl hívjuk e nagyfontosságú tanácskozás iránt:

A kongresszust Nemzetközi Gazdakongresszus cím alatt a földművelésügyi miniszter rendezi.

A kongresszus 4 napon át tart. Az alakuló diszgyűlés szeptember 17-én délelőtt tartatik, mely után a szakosztályok azonnal megkezdik működésüket s azt 18. és 19-én folytatják és befejezik. A záróülés 20-án lesz, mire a kongresszus külföldi tagjai részére szeptember hó 20. és 21-én a mezőhegyesi m. kir. ménesbirtok megtekintésére tanulmányi kirándulás rendeztetik.

A kongresszus tárgya és célja.

A gabona árhanatlása világszerte súlyos helyzetbe juttatván a mezőgazdaságot, a kongresszus kizárólagos céljává tűzi ki a gabona árhanatlásának okait kutatni és azon eszközöket keresni, melyekkel ezen segíteni lehetne. A tárgyalás három szakosztályban történik; az I. szakosztály a termelés, a II. szakosztály a kereskedelem és közlekedésügy, a III. szakosztály a vám- és hitelügy kérdéseit tárgyalja.

A kongresszus tagjai.

A kongresszus tagjai kül- és belföldiek és pedig:

1. A meghívott külföldi kormányok és testületek, valamint egyes meghívott szakemberek.

2. Az érdekelte magyar miniszteriumok kiküldött képviselői.

3. A magyar tudományos akadémia, az országos magyar gazdasági egyesület, az országos gazdakongresszus, vidéki gazdasági egyesületek és más testületek kiküldöttjei; a székesfőváros, a magyar közgazdasági társaság képviselői.

4. A földművelésügyi miniszter által meghívott tagok.

A tagok jogosítva vannak a összes ülésekben való részvételre, felszólalásra és szavazásra, valamint előadások tartására is, mi iránt a kongresszust megelőzőleg kiadandó napirend határozatai irányadók.

A tagok a kongresszusi kiadványokat ingyen kapják, az országos kiállításba a kongresszus tartama alatt szabad bemenetet nyernek és a székes főváros közintézményeit ingyen tekinthetik meg. A Mezőhegyesre tervezett tanulmányi kirándulásban csak a külföldi és a földművelésügyi miniszter által külön meghívott belföldi tagok vehetnek részt. A kongresszusi disz- és szaküléseken külön kijelölt helyeken igazolvány kivételével

vendégeül megjelenhetnek a kongresszusi tagok hozzátartozói és más a tárgyalások iránt érdeklődők, de ezek sem föl nem szólhatnak, sem tagsági jogot nem gyakorolhatnak.

A kongresszus előkészítése és rendezése.

A kongresszus összes ügyeit intézik:

a) végrehajtó bizottság;

b) a rendező bizottság;

c) a kongresszusi iroda.

A végrehajtó bizottság a földművelésügyi miniszter elnökle alatt készíti elő a kongresszust és foganatosítja mindazt, mit céljának előmozdítására alkalmasnak tart.

A végrehajtó bizottságtagjai: abelügy-, pénzügy- és kereskedelemügyi miniszteriumok egy-egy képviselője; a országos statisztikai hivatal igazgatója, a székes főváros egy, az országos magyar gazdasági egyesület három, az országos gazdakongresszus egy, a magyar tudományos akadémia egy és a közgazdasági társaság egy küldöttje; a földművelésügyi miniszterium kebeléből az államtitkár, egy osztálytanácsos, a földművelésügyi miniszter kiállítási irodájának igazgatója, a kongresszusi főtitkár — ki egyuttal a végrehajtó bizottság előadója, — végül a kongresszusi titkárok, kik a jegyzőkönyvet vezetik.

A rendező bizottságnak feladata a végrehajtó bizottság által előkészített kongresszus külső sikerét biztosítani. Ez gondoskodik a tagok fogadtatásáról és kívánatukra elhelyezésükről, nemkülönben itteni idejük megfelelő felhasználásáról is. Gondoskodik a tanácskozási termekben a megfelelő rend és esendőről s a kongresszusi tagok társas összejöve teleik és kirándulásaiknál a vezetői tisztet gyakorolja. A rendező bizottság tagjait a földművelésügyi magyar királyi miniszter jelöli ki.

A kongresszusi iroda személyzetét a földművelésügyi magyar kir. miniszter nevezi ki. Ez iroda végzi az összes irodai teendőket, ez küldi szét a meghívókat, intézi a levelezéseket, nyomda alá készíti a kongresszusi munkálatokat és általában fentartja a kapcsolatot a végrehajtó bizottság és a kongresszus tagjai között. Minden a kongresszust érdeklő beadvány vagy közlés az irodához intézendő.

Érték-tőzsde.

A debreczeni „közgazdasági bank részvénytársaság” közlése. 1896. július hó 9-én.

Államadósság:

Magyar aranyjárdék 4%.	—	122.50	123.—
„ vasuti beruházásiköt. 4%.	—	124.—	125.—
„ koronajárdék 4%.	—	99.25	99.75
„ regále vált. köt. 4%.	—	100.50	101.50
Osztrák aranyjárdék 4%.	—	123.25	123.75
Egységes állam kötvény 4%.	—	101.25	101.75
Tisza-szeg. 4%-os nyerem.-sors	—	138.50	139.50

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	—	382.—	382.25
Osztrák hitelbank részvény	—	354.—	354.20
Magyaripar- és keresk. bank. r.	—	102.25	102.75

Sorsjegyek:

Magyarjelzálogbank 4%-ossorsj.	—	122.—	122.50
3-os	—	105.—	105.25
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os	—	114.50	115.50
Magyar vöröskereszt sorsjegy	—	10.—	10.50
Osztrák	—	18.—	18.50
Olasz	—	11.50	12.—
Bazilika sorsjegy	—	6.50	6.80
Jó-sziv	—	3.10	3.40

Pénznekem:

Cs. és kir. arany	—	—	5.64	5.72
20 márkás arany	—	—	11.75	11.80
20 frankos arany	—	—	9.50	9.54
1 Sovereigns	—	—	11.98	12.02

Debreczeni piac.

Heti vásár július 7.

Gabonavásár.

Buza, piacra hozatott 2195 kgr. I. rendű 6.20, II r. 6.15, III r. 6.10.

Ross, piacra hozatott 2215 kgr. I. rendű 5.—, II r. 4.95, III r. 4.90.

Kétszerez, piacra hozatott 2084 kgr. I. rendű 5.20, II. r. 5.15, III r. 5.10

Arpa, piacra hozatott 2132 kgr. I. rendű 4.20, II r. 4.15, III r. 4.10.

Zab, piacra hozatott 2345 kgr. I. rendű 5.50, II r. 5.45, III r. 5.40.

Tengeri, piacra hozatott 3710 kgr. I. rendű 4.25, II. r. 4.20, III. r. 4.10

Köles 5.50—5.20

Köleskása 12—

Burgonya 2.—1.80—1.50

Piaci árucikkék:

100 kilónként: Babfehér 10.00, babsárga 11.00, burgonya 3.40, só darabos 10.80, só darált 11.50, disznózsir 52 frt, széna I. endű 1.80, II. r. 1.60, III. r. 1.50, szalma I. r. 60 frt. II. r. 50, szalonna sós 49—50 frt, szalonna sótlan 48 frt, háj 46—48 frt, nyers faggyu 22 frt, szappan 23 frt, aszalt szilva 16 frt, borsó 18 frt, lenese 24 frt, rizs 16—32 frt, pirszen 2.20, salgótarjáni 1.50, szalonkészen 1.80, árpakása 14—34

Kilónként: Árpakása 16—36 kr., aszaltszilva 20—24 kr., asztali dara 16 kr., burgonya 3 kr., borsó szepességi 20 kr., szatmári 20 kr., bab fehér 8 kr., sárga 8 kr., disznó-zsir 56, cukor 42, irós-vaj 1 frt — kr., köleskása 12 kr., lenese szatmári 24 kr., szepességi 28 kr., liszt Nr. 1. 12 kr., Nr. 2. 11½ kr., Nr. 3. 11 kr., Nr. 4. 10½ kr., Nr. 5. 10 kr., Nr. 6. 10 kr., olvasztott vaj 90 kr., só darabos 11 kr., darált 12 kr., rizskása 16—36 kr., szappan 26 kr., szalonna sós 56 kr., sótlan 50—52 kr., kávé 2 frt 20 kr.

Literenként: Tej 8—10 kr., tejfel 40 kr., aszalt-szilva 15 kr., petroleum 20 kr., borsó 12—14 kr., lenese 10—12 kr., bab 8 kr., köleskása 10 kr.

Állatvásár.

Ló felhajtattott 897 db., elkelt 397 db Marha felhajtattott 1146 db., elkelt 468 db Sertés felhajtattott — db., elkelt — db Sovány 6—12 hónapos — frt. Egy éves—másfél éves — frt. Másfél éves—kétéves — frt. Öreg sovány — frt. Kóvér kilója — kr. Uj szalona 48—50 kr., Juh és birka felhajtattott — db. elkelt — db.

Husárak: Marhahus 38 40, 48, 50, 52, 54, 56, 60 kr. Bonyuhus 56—60 kr. Sertéshus 40, 44, 48, 50, 52 kr. Juhhus 40 kr.

Napszámárak: Havi átlag, férfi ellátással 50—80 kr, ellátás nélkül 1.25 frt. szőlőmunka 10 és 5 krral drágább, nő ellátással 30 kr, ellátás nélkül 70 kr, gyermek ellátással 25 kr, ellátás nélkül 45 kr.

Tüzifa: 4 köbméter tölgyfa 12 frt bükkfa 13 frt, nyárfa 7.50 kr., fafelvágás 2.40 frt, beszállítása 1.20 kr.

Budapesti gabona-tőzsde.

Budapest, július 8.

Buzát ma mérsékelten, kinaltak, a kereslet korlátolt volt. Elkelt lanyha irányzat mellett 20.000 métermazsa, rakomány áron, árut változatlan kocszi áruk 2%, krral olcsóbb áron.

Egyéb gabonaneműekben gyenge volt a forgalom változatlan áruk mellett.

Eladatott:

Buza: Tiszav.: 100 mm. 81. kg. 6.85 frton, 100 mm. 81 kg. 6.85 frt. 700 mm. 81 kg. 6.90 frt, 200 mm. 80.5 kg. 6.80 frt. 100 mm. 81.4 kg. 6.82 és fél frt. 100 mm. 81. kg. 6.82 és fél frt. 100 mm. 80.8 kg. 6.82 és fél frt. 100 mm. 80.5 kg. 6.82 és fél frt. 200 mm. 79.5 kg. 6.75 frt, mind három hónapra.

Zab: 6.05-6.30.

Határidő-üzlet.

Az irányzat szilárd volt s az árak emelkedtek, zárlatkor azonban meglányhult.

Hivatalos zárófolyamok déli 1 órakor.

		frt
Buza szept.-októberre	1896	6.28-6.29
máj.-júniusra	1896	6.60-6.62
Rozs tavaszra	1896	—, —, —
szept.-okt.-ra	1896	5.20-22
Tengeri máj.-jun.-ra	1896	4.01-4.02
jul.-aug.-ra	1896	3.74-3.76
Zab szept.-okt.	1896	5.11-13.
Repeze aug.-szept.	1896	10.35-10.45

Az előtözsde üzletlenül ment végbe.

Zárlat 4 óra 30 perczkor:

		frt
Buza 1896. őszre		6.26-6.27
Rozs 1896		5.20-5.21
Zab 1896		5.10-5.11
Tengeri 1896 máj.-június-ra		3.75-3.76
Repeze 1896 őszre		10.40-10.50

Kiadóhivatali üzenet.

Többeknek. A nyári idény bekövetkeztével igen sok lakásváltozást jelentettek be előfizetőink közül. Azonban nagyon sokszor megakadunk, mert nem tudjuk vagy a névaláírást, vagy pedig a helyet, hová a lap ezután küldendő, elolvasni. A legtöbb esetben a névalírás olvashatlan, minnek kibetűzéséhez, ha ugyan az lehetséges, igen nagy idő és türelem kell. Kérjük tehát a t. lakásváltoztató olvasóközönségünket, hogy ugy a nevet, mint a helyet olvashatóan leírni méltóztassanak, hogy ezáltal a lap szétküldése fennakadást ne szenvedjen.

Bérekocsik díjszabályzata.

	Két	Egy
	lovas	lovas
I. Napssámra:		
Egész napra, reggeli 7 órától esti 9 óráig	5	3
Fél napra, reggeli 6 órától d. u. 1-ig, vagy d. u. 1-től esti 9 óráig	3	2
II. Órassámra.		
Fél órára	40	30
1 órára	60	45
Egy egész órára	80	60
Minden következő órára	40	30
Az utolsó órán túl felőrára v. kevesebb időre	20	15
III. Egyes járatokért.		
Megállapodás és visszamenet nélkül a város sorompóin belül.	50	3
IV. Meghatározott járatok.		
Temetéseknél (valláskülönbség nélkül), ha a végítésség a templombau történik.	2	1
A temetőbe ki és vissza	120	80
A háztól egyenesen a temetőbe ki és vissza	6	4
A színházba menet	80	60
A színházról jövet	—	—
Bármely vasúti indóház vagy raktárhoz nappal menet vagy jövet kézi táskával	50	30
Éjjeli menet vagy jövet kézi táskával	80	60
A kocsis mellé elhelyezett minden darab mátha után külön 10 kr. díj jár.	—	—
A korcsolyázó, vagy csónakázó tóhoz, cukor-gyár, légszesz-gyár, kertészeti egyiet és gö-malomhoz menet vagy jövet	50	30
Menet és visszajövet egy órai várakozással	80	60
A nagyerdei fürdőházhoz, polgári vagy katonai lövöldéhez menet vagy jövet	50	30
Menet és jövet egy órai várakozással	1	70
Minden következő órára	60	40
Külső barom- és lóvásártérre oda és vissza egy órai várakozással	120	90
Minden következő órára	40	30
Katonai laktanyához és katonai kórházhoz menet vagy jövet	50	30
Menet és visszajövet 1 órai várakozással	80	60
Minden további órára	40	30

A díjak reggeli 6 órától esti 9 óráig számítanak.

Vasuti menetrend.

Érvényes 1896. május hó 1-től.

Egységes vasúti idő szerint.

Debreczenből indul:

Budapest-Nagyvárad-felé	hajn.	4	—
Budapest felé (gyorsvonat)	reg.	8	40
Budapest-Nagyvárad felé	d. u.	12	86
Budapest-Nagyvárad felé	este	10	81
Nagyváradra, (P.-Ladánytól gy. v.)	d. u.	8	48
P.-Ladányig (minden kedden)	déli	12	—
Csak P.-Ladányig	este	8	15
Szatmár-M.-Sziget felé	d. u.	4	07
Szatmár-M.-Sziget felé	este	8	—
Szatmár-M.-Sziget felé	éjjel	3	05
Csak Szatmárig	reg.	5	30
Miskolcz-Kassa felé	reg.	8	25
Miskolcz-Kassa felé	este	8	10
Szerencs-S.-A.-Ujhely-Kassa felé	d. u.	4	02
m. áll. v.-tól	reg.	5	28
vásártérről	reg.	5	51
m. áll. v.-tól	d. u.	3	57
vásártérről	d. u.	4	10
Füzes-Abony felé (m. áll. v.-tól)	reg.	4	42
(vásártérről)	reg.	5	—
Ohat-Köcs-Polgár felé m. áll. v.-tól	d. u.	4	12
(vásártérről)	d. u.	4	24
Derecske-Nagy-Léta felé	reg.	8	35
Derecske-Nagy-Léta felé	d. u.	4	17

Budaestre érkezik:

A hajnali 4 órakor induló sz. v.	déli	12	—
A reggel 8 ó. 40 p.-kor induló gy.-v.	d. u.	1	50
A déli 12 ó. 36 p.-kor induló sz.-v.	este	8	10
Az este 10 ó. 31 p.-kor induló sz.-v.	reg.	8	45

* Közvetlen kocsik Kassára érk. 3 óra 30 p.
** Poprád-Felkára érk. jun. 1-től szept. 15-ig.

Debreczende érkezik:

M.-Sziget-Szatmár felől	este	10	16
Csak Szatmárról	reg.	6	58
Kassa-Miskolcz felől	reg.	8	07
Kassa-S.-A.-Ujhely-Szerencs felől	este	12	21
Kassa-Miskolcz felől	este	7	50
vásártérre	reg.	8	03
m. áll. v.-hoz	déli	8	17
H.-Böszörmény felől	este	6	30
vásártérre	este	6	49
m. áll. v.-hoz	este	5	20
F.-Abony felől (vásártérre)	d. u.	5	32
F.-Abony . . . . . (m. áll. v.-hoz)	d. u.	5	39
Ohat-Köcs-Polgár felől (vásártérre)	reg.	7	44
Ohat-Köcs-Polgár . . . . . (m. áll. v.-hoz)	reg.	8	—
Derecske-Nagy-Léta felől	reg.	7	25
Derecske-Nagy-Léta felől	d. u.	3	18

* Poprád-Felkáról indul jun. 1-től szept. 15-ig, este 10 ó. 37 p. gy. v.
** Közvetlen kocsik Kassáról ind. 12 ó. 31 p. d. u.

Kiadó és laptulajdonos:

"Csokonai" nyomda és kiadó részvénytársaság.

Felölös szerkesztő: Konec Ákos.

Nyiltér.

Köszönetnyilvánítás.

Boldogult férjem Karosi Karacs Márton temetése alkalmával a rokonok, barátok, pályatársak, a 48-49. honvéd-egylet és a t. közönség köréből oly nagymérvben nyilvánult részvétért úgy magam, mint boldogult férjem kiskoru árvája nevében e helyen mondok hálás köszönetet. — Különösen hálás szívvel mondok köszönetet tek. **Gebauer Károly** érzekoporsó-gyáros és temető-kező-intézet tulajdonos urnak azon nemes lélekre valló tetteért, mely szerint boldogult férjem összes temetkezési költségeit és kellékeit a magáéból volt kegyes fedezni. Az ily nemes tett magában találja meg dicséretét. Isten áldása legyen ezért a jutalom!

Debreczen, 1896. július 8.

Özv. Karacs Mártonné

646-1-1 Béla, kis árvám nevében is.

Foulárd-selyemet 60 krtól

3 frt 35
krig méterenként japáni, chinai, s. a. t. a legújabb mintázzal és színekben, u. m. fekete, fehér és színes Henneberg selyemet 35 krtól 14 frt 65 kr méterenként sima, csikos, kockázott, mintázott damasztot s. a. t. (mint egy 240 különböző minőségben, 2000 szín és mintázzal s. a. t. a megrendelt áru postabér és vámmentesen a házhoz szállítva, mintakat postafordultával küld **Henneberg G.** (cs. és k. udvari s állító) **selyomgyára Zürichben.** Svájcba czimzett level-kre 10 kros, és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek.

607-50-25

2195. sz.

1896.

Arlejtési hirdetmény.

A nagytekintetű m. kir. dohányjövődéki központi Igazgatóság f. évi június hó 28-án 8023. sz. alatt kelt rendelete folytán a debreczeni m. kir. dohánybeváltó hivatali telepen levő egyik raktáron és az emeletes tisztli lakáson több rendbeli tatarozások a költségvetésileg 4803 frt 55 krajczárral előirányzott összegben belől engedélyeztetvén felhivatnak a vállalkozni szándékozók, hogy 50 kros bélyeggel ellátott zárt ajánlataikat 480 forint bánatpénzzel, esetleg ily névértékű óvadékképes állampapirokkal ellátva folyó évi július hó 23-ik napjának d. e. 11 óráig alulírott m. kir. dohánybeváltó felügyelőség-nél nyujtsák be.

A terv, előmért és költségvetés a fentebbi időig a hivatalos órák alatt ugyanott megtekinthető.

M. kir. dohánybeváltó felügyelőség

Debreczen, 1896. július hó 8. án.

Magyaróssy,

felügyelő.

645-2-1

KÖHÖGÉS,

rekedtség és elnyálkásodásnál

a torok és lélegzési szervek

minden zavarainál

melegen ajánljuk

EGGER

kitünő hatású

mellpasztilláit.

Kaphatók 25 és 50 kros eredeti dobozokban, minden gyógyszerárban és nevesebb gyógy fűszerüzletben.

Fő és szétküldési raktár

EGGER A. FIAI

Nádor-gyógyszertára,

Budapest, Váci körut 17.

616 30 25

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszser ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 25 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésésként alkalmaztatik közsvényél, csúznál, tagszaggatásnál és meghűléseknl és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller gyarkorta Horgony-Liniment elnevezés alatt nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; fokraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapesten.

Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni az minden egyes üveget „Horgony” védjegy nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállítók, Rudolstadt (Thüringia).

